

דבר תורה בקטנה – פרשת בראשית/יובל ארדון

לכמה תרבויות בעולם יש "סיפור יצירה"? לכולן. למה? כי זה מאפשר לקבוצה גדולה של אנשים להזדהות עם אותו מקור, עם שורשים דומים, וזה תורם ללכידות החברתית. אבל זה רק הבסיס, וכדי שהדברים יעבדו – צריך שתהיה גם מה שקרא לו תומס הובס "אמנה חברתית" – הסכמה בין בני אדם על חוקי התנהגות מסוימים.

עד שהגיעה היהדות היו מצד אחד את "חוקי חמורבי", שקבעו קוד התנהגות כזה בין אנשים, ומצד שני – את הדתות של האלילים (שכללו בין השאר הקרבת תינוקות), ולא היה קשר בין חוקי המוסר לבין עבודת האל. היהדות הכניסה חידוש זוכרים את ירמיהו? זה שאמר שהקורבנות שהיהודים מקריבים לה' לא שווים שום דבר, אם אתם מבצעים פשעים כנגד החברה (הוא השתמש בביטוי "אלמנות ויתומים" שאלו האנשים הכי חלשים בחברה). האלוהים בדת היהודית מציג אידיאל של טוב ושל צדק, והאדם (שנברא בצלם אלוהים...) צריך לשאוף להיות באותה רמת טוב וצדק. אפשר להגיד שעצם המעשה הרע שאנחנו עושים – פוגע בשלמות האלוהית.

עכשיו בואו נחזור לסיפורי יצירה – במיתולוגיה הבבלית – האולם נוצר מגופה מבוותרת של אלה. במיתולוגיה המצרית – מתוך אונס של אל, במיתולוגיה האצטקית – על ידי זאב מפוחד. רק במיתולוגיה היהודית – הוא נברא בשקט, בסדר, בהגיון, בלי מאבקים. למה? כדי להדגיש שוב את השלמות האלוהית הזו. ודבר אחרון – אחרי כל דבר שאלוהים בורא, הוא רואה "כי טוב", למה? כי מעשה הבריאה הוא טוב במהותו, וכאנשים (כאלה שאמורים להיות בצלם אלוהים) – כל יום אתם בוראים את העולם שלכם מחדש – שימו לב בבקשה איזה עולם אתם בוראים, תשאפו לבנות עולם טוב יותר.